

ДИДАКТИКО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИХОВАНЦІВ ДИТЯЧОГО ХОРЕОГРАФІЧНОГО КОЛЕКТИВУ

Булага Костянтин Миколайович,

здобувач кафедри педагогічної майстерності та менеджменту ім. І. А. Зязюна Полтавського національного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка, м. Полтава, Україна

DOI: https://doi.org/10.31435/rsglobal_sr/30042020/7052

ARTICLE INFO

Received 25 February 2020

Accepted 14 April 2020

Published 30 April 2020

KEYWORDS

didactics,
principle,
educational activity,
children's choreographic team,
didactic and technical support.

ABSTRACT

The article describes the didactic and technical support of the educational activity of the pupils of the children's choreographic team as a set of didactic and technical components. The didactic component provides videos of educational and general information content (videos of lessons, exercises, concert numbers, performances, etc.) using creolized media texts. The technical component is represented by the cloud-based YouTube service as a modern platform for hosting and openly accessing educational and general-purpose video content.

Development of didactic and technical support was based on the provisions of media didactics, principles of clarity, multimedia. Didactic and technical support of the educational activities of the children of the choreographic team is a YouTube video channel as a training tool, filled with videos of educational and general information content (videos of lessons, exercises, concert numbers, performances, useful video, etc.) using creolized media text organization and interactive interaction.

Citation: Булага К. М. (2020) Dydaktyko-Tekhnichne Zabezpechennia Navchalnoi Diialnosti Vykhovantsiv Dytiachoho Khoreohrafichnogo Kolektyvu. *Science Review*. 4(31). doi: 10.31435/rsglobal_sr/30042020/7052

Copyright: © 2020 Булага К. М. This is an open-access article distributed under the terms of the **Creative Commons Attribution License (CC BY)**. The use, distribution or reproduction in other forums is permitted, provided the original author(s) or licensor are credited and that the original publication in this journal is cited, in accordance with accepted academic practice. No use, distribution or reproduction is permitted which does not comply with these terms.

Вступ. Нині в умовах зростання ролі інформаційного суспільства, цифрових технологій, модернізації вітчизняної системи позашкільної освіти, пріоритетом якої є вільний розвиток особистості та формування її соціально-громадського досвіду, створення умов для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку вихованців тощо, одним із найважливіших напрямів її удосконалення є розробка й обґрунтування дидактичних засад організації навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу у школах та в закладах позашкільної освіти, пошук шляхів розвитку та підтримки здібних і талановитих дітей, які прагнуть опановувати мистецтво хореографії. Ґрунтовного дослідження вимагає проблема організації навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу з позиції дидактики, зокрема, з урахуванням паритетної взаємодії учасників освітнього процесу, що переорієнтовує навчання із авторитарного керування дитячим хореографічним колективом на гнучке стимулювання процесу навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу з елементами творчої самостійності. Відтак, постає проблема розробки дидактико-технічного забезпечення навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу. Пошуки шляхів удосконалення розробки дидактико-технічного забезпечення навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу спрямовуємо на медійну дидактику та розгляд сучасних інтернет-сервісів.

Цілі статті: схарактеризувати дидактико-технічне забезпечення навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу.

Результати дослідження. Педагоги-хореографи відзначають, що підвищенню ефективності навчально-виховного процесу слугують такі форми унаочнення матеріалу: візуальні (показ танцю керівником, відеозапис, перегляд вистав, концертів, відеоматеріалів тощо) та вербально-образні (пояснення, коментарі і обговорення до переглянутого матеріалу тощо). Урахування цих позицій спонукало до пошуку нових підходів у розробці сучасного дидактико-технічного забезпечення навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу. У нашому дослідженні розробка дидактико-технічного забезпечення навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу базується на основних положеннях *медійної дидактики* (К. Балабанова (2013), Р. Барнет (2004), А. Бранстрон (2004), Ю. Горун (2015), І. Гуріненко (2013), Н. Духаніна (2013), Л. Лободенко (2013), А. Нільсон (2004), Г. Онкович (2013), В. Робак (2006), І. Сахневич (2013), Л. Шестьоркіна (2013), О. Янишин (2013) та ін.):

1) необхідність постійного дослідження проблематики застосування медіа у навчальному процесі, насамперед, у царині розробки інформаційно-освітніх ресурсів та технологій, організації дистанційного навчання, розробки та апробації нових медійних дидактичних засобів (навчальних програм, проєктів, посібників і підручників, мультимедійних комплексів тощо);

2) набуття знань про принципи, зміст, методи, засоби і форми організації навчально-виховного процесу з використанням масово комунікаційних матеріалів при викладанні різних дисциплін, що забезпечують розв'язання навчально-виховних завдань за участю засобів масової інформації;

3) використання при розробці дидактико-технічного забезпечення простих (кольорові поєднання, фото-, відео-, аудіо матеріали, комп'ютерна та анімаційна графіка) та комплексних медіа засобів (інфографіка, слайд-шоу, мультимедійна презентація, віджети, тематичні фото- і відео галереї тощо) – принцип мультимедійності;

4) дидактичний аналіз взаємозв'язку між медіа і реалізацією цілей, змісту, форм, методів і засобів навчання;

5) використання у дидактичному забезпеченні креолізованих медіатекстів (фактура текстів складається із вербальної і невербальної частини) [2; 3; 7].

Ключовим у медійній дидактиці є принцип мультимедійності. Загалом, мультимедіа об'єднує чотири типи різномірних даних (графіку, текст, звук і відео) у єдине ціле, що дозволяє працювати з програмами, які містять анімацію, стереозвук, відео зображенням, та масою інших відео- та аудіо ефектів [1; 4]. Науковці, зокрема, Н. Кононець, Н. Клемешова, пояснюють, що мультимедійність – можливість використання всіх засобів мультимедіа для більш ефективного подання навчального матеріалу [5; 6].

Ми переконані, що використання простих та комплексних медіа засобів для організації навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу має ряд переваг відносно виключно аудіативних та візуальних засобів навчання. Головна перевага, насамперед, у тому, що інформація надходить до вихованців дитячого хореографічного колективу одночасно через зоровий і слуховий канали, тож вони і сприймають її через зір та слух одночасно (як реалізація усталеного дидактичного принципу наочності) [8]. Одночасний вплив комплексу подразників на різні аналізатори має особливу емоційність. Тому вихованці дитячого хореографічного колективу, які сприймають інформацію за допомогою аудіовізуальних засобів (навчальне кіно, телебачення, відеозаписи, телеконференції, відеочати, відеохостинг тощо), перебувають під впливом могутнього потоку якісно незвичайної інформації, що створює емоційну основу, на базі якої можливий і стимул до навчання хореографії, і можливості для самостійного опанування хореографічними навичками, і можливості бачити себе зі сторони (наприклад, відеозапис занять).

Розглядаючи сучасні цифрові технології, а мережу Інтернет як канал розповсюдження як медіатекстів, так і будь-яких електронних освітніх ресурсів, можна дійти висновку, що на базі сервісів Інтернету є унікальна можливість створити якісне дидактико-технічне забезпечення навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу з урахуванням принципів наочності та мультимедійності:

1) *дидактичний компонент* для забезпечення навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу передбачає відеоматеріали навчального та загально-

інформаційного змісту (відеозаписи занять, вправ, концертних номерів, виступів тощо) з використанням креолізованих медіатекстів;

2) *технічний компонент* для забезпечення навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу представимо хмарним сервісом YouTube як сучасною платформою для розміщення й відкритого доступу до відеоматеріалів навчального та загально-інформаційного змісту.

Зазначимо, що ці два компоненти в комплексі утворюють одне ціле функціонально і візуально для забезпечення навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу. Водночас, це уможливить реалізувати інноваційний підхід у дидактиці хореографії, методиці викладання хореографії, особливо, дитячої хореографії та методиці хореографічної роботи у дитячих хореографічних колективах.

Також варто наголосити, що сервіс YouTube нині є найпопулярнішим хмарним сервісом, що надає послуги розміщення відеоматеріалів. Тож ми переконані, що відеоканал YouTube, наповнений відеоматеріалами навчального та загально-інформаційного змісту (відеозаписи занять, вправ, концертних номерів, виступів тощо) з використанням креолізованих медіатекстів, та інтегрований у традиційну роботу викладача (балетмейстера) з вихованцями дитячого хореографічного колективу, стане одним із засобів підвищення ефективності навчання дітей мистецтву хореографії: сприятиме підвищенню пізнавального інтересу до мистецтва хореографії та самостійної роботи під час опанування хореографічними знаннями й уміннями; відповідатиме практичним потребам викладача (балетмейстера) і вихованця під час навчальної діяльності; буде універсальним та доступним у використанні; матиме високий ступінь наочності завдяки мультимедійності.

Акцентуємо увагу на тому, що використання сервісу YouTube загалом надає можливість показувати різні відеоматеріали на заняттях з хореографії. Однак, у педагога не має можливості показати всі існуючі відеоматеріали, які безпосередньо чи опосередковано допоможуть у навчанні хореографії на занятті. Тому вихованцям здебільшого доводиться шукати інформацію про різні танці самостійно. Як вихід, у цій ситуації викладач (балетмейстер) може створити добірку відеоматеріалів та надати дітям посилання на відповідні відео з YouTube. Цим самим педагог-хореограф має змогу зробити процес самостійної роботи вихованців більш цікавим, наочним та керованим. Відтак, розроблення програми індивідуальних занять з вихованцями дитячого хореографічного колективу, а також навчальної програми з позашкільної освіти художньо-естетичного напрямку Театру народного танцю «Барви» може бути доповнений переліком відеоресурсів YouTube. Це допоможе й у випадку пропущеного вихованцем заняття, адже дитина матиме змогу переглянути відеоматеріали вдома. А можливість зняти заняття та викласти відео на власний відеоканал викладача (балетмейстера) – можливість для дитини переглянути те, чим займалися інші на занятті.

Вирішуючи питання розробки дидактико-технічного забезпечення навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу з урахуванням викликів часу, цифровізації суспільства та усіх галузей вітчизняної освіти, зокрема, хореографічної, нами створено *Навчальний канал Костянтина Булаги*. На рисунку 1 зображено скріншот Навчального каналу Костянтина Булаги, створеного на YouTube.

Як бачимо з рисунку 1, Навчальний канал Костянтина Булаги на YouTube можна трактувати як сучасний відеопосібник для навчання хореографії вихованців дитячого хореографічного колективу. Навігаційна панель каналу дає доступ до сторінок «Відео», «Списки відтворення», «Канали», «Обговорення», «Про канал». Примітно, що Навчальний канал Костянтина Булаги на YouTube має розвинену систему пошуку медіа інформації.

Аналізуючи праці Н. Кононец [6], доходимо висновку, що процесуальні можливості Навчального каналу Костянтина Булаги на YouTube як сучасного відеопосібника значною мірою зумовлюються його змістовими особливостями і тому закономірно переважають аналогічні можливості друкованого засобу навчання, який можна було б запропонувати вихованцям. Найважливіша його перевага полягає в можливості актуалізації та індивідуалізації навчального процесу шляхом урахування суб'єктивних особливостей (наприклад, вивчення хореографії за допомогою відеоматеріалів, безперечно, буде ефективнішим з урахуванням вікової категорії учасників дитячого хореографічного колективу, чим навчання «по картинці») сприйняття навчального матеріалу кожним вихованцем дитячого хореографічного колективу.

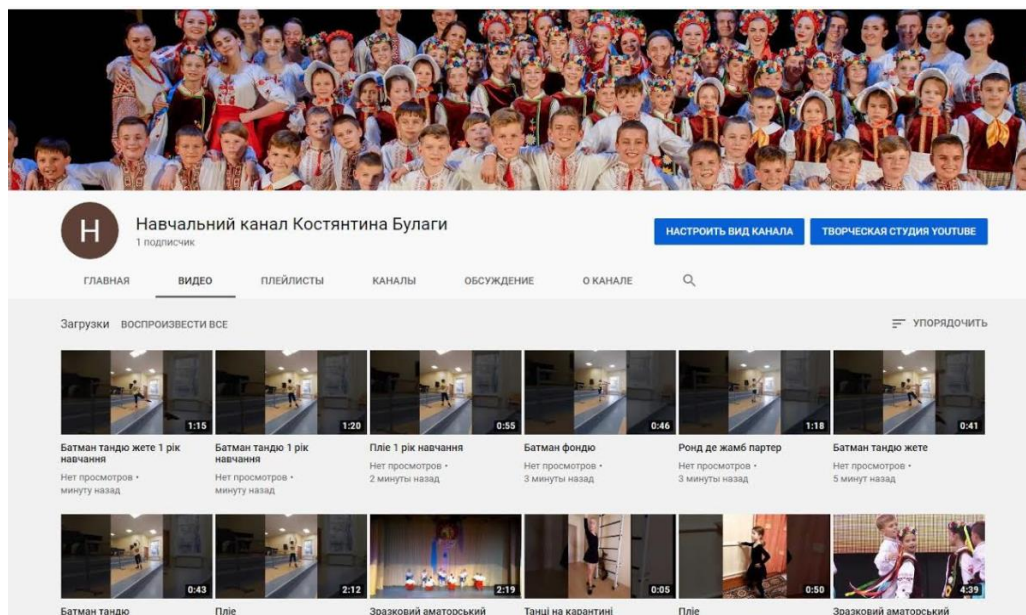

Рис. 1. Навчальний канал Костянтина Булаги

Наголосимо, що під час створення відеоматеріалів ми урахували вимоги до розробки відеоконтенту, детально схарактеризовані у працях зарубіжних науковців (М. Барковські (2013), М. Пінсон (2013), П. Ле Каллет (2013) та ін.): зацікавлення, емоційні злети та падіння, дикція, жести, сюжет, стиль викладу, тривалість [9].

Безумовно, якісний та широко представлений відеоконтент Навчального каналу Костянтина Булаги сприятиме унаочненню навчального матеріалу, адже унаочнення – важливий метод навчання хореографії. Нині можемо констатувати позитивні трансформації у методиці викладання хореографії як сукупності сформованих у процесі історичного розвитку та педагогічних пошуків специфічних принципів, методів, форм, засобів опанування хореографічним мистецтвом. Ця методика еволюціонує, вдосконалюється через відмову від застарілих стереотипів та модернізується відповідно до чергових соціокультурних викликів та тотальної цифровізації суспільства. При цьому хореографічна методика спирається на загальні закономірності і дидактичні принципи педагогіки: науковість; доступність, наочність навчального матеріалу; його зв'язок із життям і творчими інтересами дитини; активізація творчої самодіяльності учня тощо. І ці традиційні принципи у поєднанні з принципом мультимедійності дозволяють удосконалювати дидактико-технічне забезпечення навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу.

Висновки. Підводячи підсумки, зазначимо, що для педагогів-хореографів можливість, які надає сервіс YouTube, є просто унікальними: можна створювати навчальне відео, завантажувати на свій канал і показувати його під час організації навчальної діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу. Цей канал можуть переглядати вихованці, а також колеги по роботі з вихованцями дитячого хореографічного колективу. Кожен з них може створювати власне відео, завантажувати його на сервер YouTube, обмінюватись між іншими користувачами такими відео. Можна створити цілу групу викладачів (балетмейстерів), які б створювали різні відеоролики для опанування мистецтвом хореографії для різних вікових груп вихованців. Для вихованців дитячого хореографічного колективу використання відеоматеріалів з Навчального каналу Костянтина Булаги на YouTube – це осучаснення, полегшення й оживлення процесу навчання, легкість у запам'ятовуванні вправ; унаочнення навчального матеріалу, тому простіше для розуміння і відтворення; зручність у використанні та сприйнятті, підвищення активності, інтересу до індивідуальних та самостійних занять хореографією, адже діти та молодь набагато краще сприймають відео. Безумовно, дітям набагато цікавіше дивитися різні відео (мистецтво відомих хореографів, танцювальних колективів, фестивалі та конкурси тощо) і тривалий час не втомлюватися. Перегляд таких відеоматеріалів забезпечує виникнення стійких образів, створює краще емоційне сприйняття матеріалу, активізує навчальну та виконавську діяльність; через індивідуалізацію навчання сприяє формуванню усіх структурних компонентів навчальної

діяльності вихованців дитячого хореографічного колективу (мотиваційного, цільового, діяльнісно-творчого та рефлексивно-суб'єктного); надає акумульовано великий обсяг інформації в галузі хореографії з урахуванням новітніх досягнень методики та практики опанування мистецтвом хореографії. Користуючись контентом Навчального каналу Костянтина Булаги на YouTube, кожен вихованець зможе за порівняно короткий час отримати значний обсяг відеоінформації, яка сприятиме набуттю пізнавально-хореографічної, соціокультурної, хореографічно-творчої компетентностей, до того ж насиченої найновішим матеріалом; спрямовує інтереси і роботу вихованців на подальший розвиток цих компетентностей під час опанування різними видами танцю; дає можливість багаторазових повторів демонстрації навчального відеоматеріалу безпосередньо на заняттях та можливість повторити вдома; підвищує рівень самостійності виконання окремих танцювальних рухів і вправ (наприклад, батман тандю, батман тандю жете, пліє, батман фондю, ронд де жамб, розкривання рук з положення на талії угору, «припадання», «колупалочка» з притупуванням, проста українська «вірьовочка», потрійний притуп та ін.), вироблення музично-ритмічних навичок, що значно підвищить якість їх виконання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андресен Б., Ван ден Бринк К. (2005). Мультимедиа в образовании. М.: Обучение-Сервис. 216 с.
2. Горун Ю. Н. (2015). К определению понятий «медиаобразование», «медиакомпетентность», «медиаграмотность». *Медиаасфера и медиаобразование: специфика взаимодействия в современном социокультурном пространстве: сб. статей*. Могилев : Могилев. институт МВД. С. 103–113.
3. Гриньова М.В., Кононец Н.В., Дяченко-Богун М.М., Рибалко Л.М. (2019). Ресурсно-орієнтоване навчання студентів в умовах здоров'язбережувального освітнього середовища. *Інформаційні технології і засоби навчання*, Том 72, №4. С.182–193.
4. Гура В. В. (2006). Теория педагогического проектирования личностно-ориентированных электронных медиаобразовательных ресурсов. *Научная мысль Кавказа*. Спецвып. № 1. С.53–56.
5. Клемешова Н. В. (1999). Мультимедиа как дидактическое средство высшей школы. (Дисс. канд. пед. наук). Калининград. 210 с.
6. Кононец Н. В. (2010). Дидактичні засади розробки електронного підручника як засобу індивідуалізації навчання студентів аграрних коледжів. (Дис. канд. пед. наук). 259 с.
7. Шестеркина, Л.П., Лободенко Л.К. (2013). Базовые подходы к созданию универсального медиатекста в Интернет-СМИ. *Вестник ЮУрГУ, серия «Лингвистика»*. Том 10, №2. С.42-46.
8. Хуторской А. В. (2001). Современная дидактика : учебн. для вузов. СПб. : Питер. 544 с.
9. Pinson, Margaret H; Barkowsky, Marcus; Le Callet, Patrick. (2013). *EURASIP Journal on Image & Video Processing*. Dec2013, Vol. 1, P. 1-12.